



## Riječ uredništva

Cijenjene vjeroučiteljice,  
poštovani vjeroučitelji!

Ova školska godina polako se približava kraju. Za neke dijelove naše domovine bila je veoma burna, za neke nije nikad ni počela. Proživjeli smo i još uvijek proživljavamo strahote razaranja naših ognjišta, naših svetinja. Ipak, ne treba klonuti duhom. Neka naša raseljena mjesta ponove se naseljavaju, razrušeni domovi ponove se dižu, obezglavljene crkvene zajednice, dobivaju nove pastire, do temelja razorene škole nalaze svoje dobrotvore koji će im vratiti sjaj još ljepši i privlačniji nego što je bio prijašnji. Dignut ćemo se iz pepela na novi život i jednom zauvijek vlastitu sudbinu uzeti u svoje ruke.

U ovim trenucima narodne tragedije nismo htjeli i nismo smjeli izgubiti smisao za svoje poslanje: odgoj i obrazovanje mladih naraštaja. Koliko god su nas zamarale, na momente, zastrašivale vijesti s naših bojišta, ipak se nismo dali zbuniti do kraja. Htjeli smo držati visoko duh i pripremati nova, bolja vremena u kojima ćemo živjeti sretnije. Primjer su nam bili ljudi koji su proživjeli drugi svjetski rat i upravo u tom sveopćem svjetskom paklu patnje, boli i stradanja stvorili velebna djela za obnovu sveopće Crkve i dali upečatljivi doprinos promidžbi ljudskog duha. Na njihovim djelima nadahnjivali su se oci Drugog vatikanskog sabora i s divljenjem prelistali zapise njihovih znanstvenih nadahnuća u kojima su nalazili snagu, polet i oduševljenje za obnovljeni izgled Crkve i društva. Još jednom se potvrdila ona Gospodnja (u slobodnoj interpretaciji!): "tijelo je slabo, ali duh je jak!"

Mislim da smo u ovim tenucima učinili i znatno više nego što je stvarno bilo moguće objektivno očekivati. U svim našim biskupijama uveden je vjeronauk u osnovne škole. Onaj srednjoškolski je imao manje-više istu sreću osim đakovačke i dubrovačke biskupije gdje ratna stradanja nisu nimalo bila sklona bilo kakvom okupljanju. Postotak vjeroučenika, simpatija prema školskom vjeronauku, razumijevanje državnih, školskih i inih vlasti za ovaj "predmet" samo nas ohrabruju da nastavimo na započetom putu. Na žalost, zbog opće poznatih okolnosti, ne raspolažemo do u detalje s potrebnim informacijama kako bismo mogli dosta sigurno prognozirati budućnost na ovom području. Pa ipak, ono što se moglo skupiti bilo usmenim, bilo pismenim ili telefonskim putem, ohrabrujuće je. Ima nekih sredina gdje se i do 70% srednjoškolskih učenika jedne škole opredjelilo za vjeronauk. Zanimljivo je konstatirati i to da među njima ima lijepi postotak mladića i djevojaka koji nisu imali ama baš nikakve veze s Crkvom, općenito s vjerom. Njihov veliki interes za duhovnim vrednotama, spremnost da se uključe u vjerničke zajednice, daju novu nadu duhovnoj obnovi ovoga naroda. Mišljenja smo da se i kvalitet i kvantitet ove naše zajedničke akcije može još poboljšati. Brzina s kojom smo krenuli u školu nije nam omogućavala detaljniju razradu startne "strategije" pa su se i nehotice dogodili neki propusti koji bi se uz veoma malo zalaganja mogli otkloniti. Neke škole, odnosno školski centri su ispunjavali vjeronaučnu anketu koju je Ministarstvo prosvjete uputilo uz prethodno obrazloženje vjeroučitelja o tome što će biti vjeronauk, što će se na njemu raditi, tko u njemu može sudjelovati, na koji način će se on odvijati, koji je njegov status u sklopu našeg školsko-obrazovnog sustava. Neki centri to nisu načinili ili nisu mogli načiniti, nego je postupak prepušten određenoj organizacijskoj stihiji koja onda nije polučila ono što je stvarno bilo moguće. Prilika je da se to učini na kraju ove školske godine ili na početku naredne.

Ako želimo biti objektivni, ne smijemo zatvarati oči ni nad onim što se već da naslutiti kao manje pozitivna pojava: osipanje vjeroučenika u nekim škola-

ma odnosno školskim centrima. Spominju se različiti razlozi: nedostatno razumijevanje izbornog statusa vjeronauka. Neki su izbornost poistovjetili s fakultativnošću pa onoga momenta kad su se htjeli udaljiti s vjeronauka bili su upozoreni da to ne mogu činiti bez posljedica. To je kod nekih počelo stvarati otpor i određenu kritiku pa na mjestima i prijetnju da više neće upisivati vjeronauk. Drugi razlog jest ocjenjivanje. U mnogim našim vjeronaučnim sredinama nije bilo ocjenjivanja iz vjeronauka. On se prvenstveno doživljavao kao susret, kao prilika za izmjenu mišljenja, stavova, iskustava, kao međusobno obogaćivanje. Onoga momenta kada su neki vjeroučenici uvidjeli da će se morati, na ovaj ili onaj način, podlagati ispitima, počeo je jenjavati interes za vjeronaukom. To je još više potencirano spoznajom da bi vjeronaučna ocjena mogla utjecati i na prosjek. Odmah po tome postavilo se ozbiljno pitanje važnosti za život, "tržišne" vrijednosti novog školskog predmeta, što kod nekih zacijelo nije našlo prolaznu ocjenu.

S obzirom na osipanje ne smiju se zaboraviti još neki faktori. Situacija je uvjetovala da se nekim vjeroučiteljima dosta široko progledalo kroz prste. To se brzo pokazalo neprimjerenim i neperspektivnim za vjeronauk. Određeno nesnalazjenje vjeroučitelja u "materiji", njihova nestručnost i nesuverenost pod teološkim, pedagoškim, didaktičkim i inim vidovima, brzo se odrazila na interes odnosno nezanimanje vjeroučenika. Neki su se od njih i sami obeshrabrili pa su okrenuli leđa školi dok drugi čekaju kraj godine. I ovdje se potvrdila slutnja da "priučenosť" neće i ne može riješiti nikakav problem. Sve se više uviđa opravdanost sustavnog studija, na čemu su već davno inzistirali naši poznavatelji ove problematike kako bi se vjeroučitelju garantirala kompetentnost i otklonio svaki osjećaj inferiornosti pred bilo kojim nastavnikom.

Još jedno treba imati u vidu kad je riječ o osipanju: posebnost vjeronauka s obzirom na druge školske predmete. Kod njega se ne gleda samo na znanje nego i na ponašanje koje odražava nutarnje stavove. Za mnoge predmete je dovoljno znati, ponoviti operaciju koju je prije toga načinio profesor. Nitko ne pita koliko se učenik s tim slaže, poistovjećuje, koliko je u to uvjeren. Njegova je jedina dužnost poznavati postupak, proces. To za vjeronauk nije dostatno. On zahtijeva cijelog čovjeka, njegov cjelokupni angažman. Upravo zbog toga bi vjeroučitelji morali imati i više strpljivosti s vjeroučenicima. Ne bi smjeli na brzinu pribjegavati određenim "mjerama" koje mogu polučiti i sasvim suprotne efekte.

Ovoj i drugoj problematici koja je striktno vezana uz školski vjeronauk posvetili smo ovaj broj "Kateheze". Uvjereni smo da će vam biti od velike koristi; da će vam dati nova rasvjetljenja, uvid u ono što se događa u katehetskom svijetu kao i određena rješenja koja su moguća ako se bude pridržavalo provjerenih načela i postupaka.

Na kraju, kao što i sami vidite, opet ne objavljujemo vjeronaučne nastavničke cjeline. Smatramo da smo iznašli bolji put. "Katehezu" ćemo, to od nas traži i Ministarstvo znanosti Republike Hrvatske, rezervirati stručnom i znanstvenom promišljanju nad religijskim odgojno-obrazovnim procesom te permanentnom formacijom naših vjeroučitelja a nastavničke cjeline ostavljamo udžbenicima. Vjerujemo da vas u tome nećemo razočarati. Sve ćemo učiniti da s početkom nove školske godine u rukama naših srednjoškolaca budu barem dva priručnika: za prvi i za drugi razred a druga dva da ugledaju svjetlo dana čim prije.

S vjerom u bolju budućnost

**UREDNIK**